

Győri Ítéltábla

Gf.II.20.004/2023/7/I.

A Győri Ítéltábla a dr. Répássy György (Cím3.) kamarai jogtanácsos által képviselt Felperes1 (cím5) felperesnek a dr. Hutter Ambrus (cím4) ügyvéd által képviselt Alperes1 (cím1) alperessel szemben vezetői felelősség megállapítása iránt indított perében a Tatabányai Törvényszék 2022. november 30. napján kelt 4.G.40.048/2022/18. szám alatti ítélete ellen az alperes által 19. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Mellőzi az alperes elsőfokú perköltségben és feljegyzett eljárási illetékben marasztalását, egyben kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 2.333.280,- (kettőmillió-háromszázharmincháromezer-kettőszáznyolcvan) Ft első - és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes az alapítástól, 2014. május 28-tól 2018. június 16. napjáig vezető tisztségviselője volt az cég1Kft. gazdasági társaságnak (a továbbiakban: társaság). A társaság nagykereskedelemmel foglalkozott, főtevékenysége díszhalexport volt. A társaságnak egy stratégiai partnere volt, egyországi-i telephellyel rendelkező cég, amely a forgalom 60-70%-át biztosította. 2018. tavaszán biztossá vált, hogy ezzel a céggel az üzleti kapcsolat a megnövekedő költségek miatt nem fog fennmaradni, mert a partner a ország1-i telephelyét ország2-be helyezte át. Az alperes elhatározta a társaság jogutód nélküli megszüntetését, hiszen havi fél-másfélmillió forint rezszi- és járulékköltsége volt, új megrendeléseket pedig nem tudott a társaság szerezni. A társaságban elbocsátások történtek, a céges autókat eladták, majd 2018. évben megállapodást kötött az alperes név1fel abból a célból, hogy név1 a társaság jogutód nélküli megszüntetésében segítsen. név1 vállalta, hogy egy 8.674.000,- Ft értékű immateriális vagyonelemet bocsát a társaság rendelkezésére. Az alperes az immateriális vagyonelemmel kapcsolatban semmilyen tájékoztatást nem kért és nem kapott név1től. A megállapodás alapján 2018. július 23-án a cég neve cég1Kft.-ről cég2Kft.-re változott. 2018. június 16-i törlési időponttal az alperesi ügyvezetői – és tagsági jogviszonya megszűnt, attól a naptól a társaság tagja név1 és név2 lettek.

[2] 2017. december 31-én a társaság beszámolója szerint a társaságnak eszköz oldalon, a forgóeszközök között 120.650.000,- Ft készlete volt, 1.684.000,- Ft pénzeszköze, ezzel szemben a rövid lejáratú kötelezettsége 127.454.000,- Ft volt. A Nemzeti Adó-és Vámhivatal (NAV) 2017. december 5. napján elrendelte a társaságnál 2017. január 1. és 2017. szeptember 30. közötti időszakra vonatkozóan végzett általános forgalmi adóbevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést. Ennek keretében az alperest, mint a társaság vezető tisztségviselőjét, két alkalommal meg is hallgatták. Az alperes vezető tisztségviselői jogviszonyának megszűnését követően, 2018. augusztusban a Nemzeti Adó-és Vámhivatal megyei Adó-és Vámigazgatósága 4321347782 iktatószámmon határozatot hozott, melyben 2017. első, második és harmadik negyedévére mindösszesen 12.916.000,- Ft összegű adókülönbözetet állapított meg, mely teljes egészében adóhiánynak minősül. Az adóhiány összege után további 6.458.000,- Ft adóbírság és 155.000,- Ft késedelmi pótlék megfizetésére kötelezte a NAV az adózót. A határozat 2018. szeptember 27. napján emelkedett jogerőre. A társasággal szemben a NAV 2018. augusztus 7-én rendelt el végrehajtást.

[3] A NAV a társaság adószámát 2018. december 1. nappal törölte, mivel a rá irányadó szabályoknak megfelelő törvényes képviselőt a NAV-nak nem jelentett be. A Tatabányai Törvényszék Cégbírósága 2018. november 8. napján kelt és 2018. november 27-én jogerőre emelkedett Cgt.11-18-000842/5. számú végzésével elrendelte a társaság kényszertörlési eljárásának megindítását tekintettel arra, hogy a társaság a törvényes működését nem állította helyre. A NAV megyei Adó-és Vámigazgatóság, mint felperes képviseleti joggal rendelkező szervezeti egysége, tájékoztatta a Tatabányai Törvényszék Cégbíróságát, hogy a társaságnak 20.598.000,- Ft összegű, lejárt esedékességű tartozása áll fenn az adóhatósággal szemben. A Tatabányai Törvényszék Kt.11-18-000501/10. számú végzésével elrendelte a társaság kényszertörlését, majd a céget törölte 2022. január 28-i hatállyal, és 2022. február 1. napján Kt.11-18-000501/11. számú végzésével elrendelte a cég cégjegyzékből történő kivezetését. A cégjegyzékből törölt társasággal szemben a felperesi hitelezői követelés kielégítetlen maradt.

[4] Az alperes korábban vezető tisztségviselője volt az cég1Kft.-nek is, mely szintén kényszertörlés alá került akként, hogy név1 lett a társaság tagja 2015. október 29-től, a cég neve cég3 kft.a.”-ra változott, adószámát 2016. márciusában törölték, a céget a cégbíróság 2017. november 28. napján megszüntetette.

[5] A felperes módosított keresetében az alperes kötelezését kérte a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) 118/B. § (1) – (5) bekezdései alapján 12.916.000 Ft ki nem elégített hitelezői követelése megfizetésére, figyelemmel arra, hogy az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el, ezáltal a hitelezők követelésének kielégítése meghíúsult. Arra hivatkozott, hogy az alperes tudomással bírt arról, hogy áfa-ellenőrzés folyik. Jogerősen 19.934.000,- Ft hátralék állománya volt 2017. december 31. napján; a társaság átruházásakor, 2018. június 11-én pedig 19.632.000,- Ft követelése volt a felperesnek a társasággal szemben. Hivatkozott arra, hogy a 2017. évi beszámoló adatai szerint eszköz oldalon, forgóeszközök között 120.650.000,- Ft készletet, 1.684.000,- Ft pénzeszközt szerepeltetett, azaz ekkora volt a likvid vagyona, ezzel szemben rövid lejáratú kötelezettsége 127.454.000,- Ft volt. Az utólagos adómegállapítást következtében a rövid lejáratú kötelezettségek további 12.916.000

Ft-tal növekedtek. A felperesi álláspont szerint a társaság legkésőbb 2017. december 31. napján fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, tekintettel arra, hogy az adóhátralék 2017. évre vonatkozott. A felperes álláspontja szerint a lényegi kérdés, hogy az adós a tartozását esedékességgel képes-e kiegyenlíteni, ha nem képes, akkor bekövetkezik a fenyegető fizetéseképtelenség akkor is, ha az adós egyéb vagyona fedezetet nyújtana a tartozások kielégítésére. A 2017. évi mérlegadatokat, a folyamatosan növekvő adótartozás, a jogerős adóhatósági adómegállapítás nyomán felhalmozódott fizetési kötelezettség nem teljesítésére figyelemmel megállapítható, hogy az alperesnek a vezető tisztségviselői tisztséget betöltő személytől elvárható gondosság, kellő körültekintés tanúsítása mellett látnia kellett, hogy a cég nem lesz képes fizetési kötelezettségének eleget tenni, a társaság vagyona tartozásait nem fedezi, így a fennáll a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet. Álláspontja szerint a 2017. évi beszámolót valósnak kell tekinteni. Az alperes vezető tisztségviselő ügyvezetési tevékenységét nem a hitelezők érdekének megfelelően látta el. Az alperes – a felperes álláspontja szerint - nem tett meg olyan intézkedéseket, melyeket a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében kellett volna, akár pótbefizetés előírása, saját tőke leszállítása, törzstőke leszállítása, átalakulás útján. A célnak annak kellett volna lennie, hogy a társaság működőképességének helyreállítására kerüljön sor. Az alperes a taggyűlést nem hívta össze, nem keresett olyan lehetőségeket, ami a hitelezőket kielégítette volna.

[6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet 2017. december 31-i időpontra és 19.934.000,- Ft összegre nem lehet megállapítani. Csatolta ennek alátámasztására az adószámla kivonatokat. Felperes hivatkozásával szemben a BH.2015.343. döntéssel ellentétben nem állapítható meg, hogy az adófizetési kötelezettség esedékességének időpontja a vizsgált időszakhoz kötődik, nem tartotta megalapozottnak azt, hogy az utólagos vizsgálat során hozott határozat jogereje azt ne befolyásolná. A 2017. évi beszámoló nem a valóságnak megfelelő adatokat tartalmazott, erről felperes tudomással kellett volna, hogy bírjon, ezt tartalmazza a felperes adóellenőrzési megállapításokat tartalmazó jegyzőkönyve is. A BH.2015.343. szerinti döntés tartalma azért nem alkalmazható, mert ugyan elfogadja, hogy az adófizetési kötelezettség esedékességi időpontja a vizsgált eredeti időszakhoz kötődik, az utólagos vizsgálat során hozott határozat jogereje azt nem befolyásolja, ugyanakkor vitatja, hogy a társaság revíziós megállapításból származó adóhiányai és azok utáni jogkövetkezmények olyan fizetési kötelezettségek, melyek pénzügyi rendezésének elmaradása 2017. december 31-ét megelőző időponttal alperes felelősségi körébe sorolhatók. Felperes a társaság adószámláján az adóhiányt maga is csak 2018. október 12-i időponttal írta elő. Másodlagosan hivatkozott arra, hogy ha a BH.2015.343. döntés alkalmazásának helye van, az csak a 12.916.000,- Ft adóhiányt érintheti, az adóbírságot és késedelmi pótlékot nem. Ezen érvelést felperes elfogadta, így keresetét ennek megfelelően leszállította.

[7] Az alperes hivatkozott arra is, hogy a beszámoló nem volt megfelelő, a felperes egy olyan beszámoló adatait tekintette irányadónak a társaság fizetéseképtelenségének, illetve annak időpontjának meghatározásánál, mely beszámoló adatainak megbízhatósága erősen megkérdőjelezhető. Ekként az alperes vitatta a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet felperes által megjelölt időpontját, hiszen az nem megbízható éves beszámolói adatokon alapul. Ha az adóhatóság fiktív készpénzmozgásokat állapít meg, akkor a társaság készletadata és rövid lejáratú kötelezettségei sem tekinthetők megbízhatónak. Az alperes álláspontja szerint az állapítható meg, hogy a vizsgált időszakban 2017. áprilistól 2017. december 31-ig hol többlet, hol hátralék mutatkozott a társaság adószámláján. Nem adta elő pontosan a felperes, hogy milyen mulasztást követett volna el alperes, illetve

vagyoncsökkenésről sincs tudomása. Álláspontja szerint objektív és szubjektív feltételnek is fenn kell állnia. Objektív feltétel az, hogy a likvid vagy likviddé tehető vagyon hiányában az adós a fizetési kötelezettségeinek képtelen hatéridőre eleget tenni. Szubjektív feltétel pedig a vezető tisztségviselőre vonatkozik, akinek erről tudomással kellett lennie, ahogy gondos magatartás esetén tudomással kellett volna bírnia. A 2017. évi beszámoló közzététele még alperes feladatkörébe esett, ugyanakkor a hivatkozott korrekciók elvégzését megalapozó adóhatósági határozat kiadására már olyan időpontban került sor, amikor az alperes az ügyvezetői tisztségnek megszűnése okán nem volt abban a helyzetben, hogy 2017. évi beszámolójának adatait utólagosan korrigálja. Hivatkozott arra is, hogy az alperes az ügyvezetői tisztségről való lemondása időpontjában olyan megállapodást kötött 2018. június 16-án, melyben harmadik fél részéről kötelezettségvállalás történt 8.674.100,- Ft névértékű, befektetett eszköznek minősülő vagyoni elem társaság részére történő átadására.

[8] Az elsőfokú bíróság fellebbezett ítéletével az alperest kötelezte 12.916.000,- Ft tőke, valamint a felperes perköltsége megfizetésére, a Ctv. 118/B. § (1)-(4) bekezdései alapján. Határozata indokolásában hangsúlyozta, hogy a társasággal szembeni adóhatósági követelést jogerős adóhatósági határozat tartalmazza, az a perben már nem volt vitatható. Nem osztotta alperes azon érvelését, hogy nem volt megfelelő a beszámoló, és ezt felperesnek tudnia kellett volna, és nem azon adatokat kellett volna figyelembe vennie. Rámutatott, hogy maga az alperes volt az, aki a beszámolót készítette és arra alappal nem hivatkozhat, hogy abban nem valós adatokat tüntetett fel. Az elsőfokú bíróság ezért az alperes által benyújtott beszámoló adatait vette figyelembe akkor, amikor a társaság fizetése képtelenséggel fenyegető helyzetbe kerülésének időpontját vizsgálta.

[9] A fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét illetően kifejtette, hogy a beszámoló adatai alapján 2017. december 31-én megállapítható volt, hogy a társaság rövid lejáratú kötelezettségei meghaladták a rendelkezésre álló forgóeszköz állományt, mely kötelezettséghez az adóhiányt is figyelembe kell venni. Az tény, hogy a 2017. év elejét érintő adóhiányt egy 2018-ban jogerős, és nagyrészt abban az évben foganatosított adóhatósági eljárás tárta fel, az adókülönbözetet megállapító határozat pedig csupán 2018. szeptember 27. napján vált véglegessé. Azonban a mindösszesen 12.916.000,- forintnyi általános forgalmi adó megfizetése, utalva a BH.2015.343. számú döntésben kifejtettekre is, nem az adóhatóság szankciós határozatával vált esedékessé, hanem azt a bevallás szerinti időpontig kellett volna megfizetni, erre azonban nem került sor. A BH-ban szerepel a bírói gyakorlat összegzése, mely szerint „a Kúria (Legfelsőbb Bíróság) már több ítéletében állást foglalt abban, hogy az utólagos adóellenőrzés során feltárt adókülönbözet megfizetésének esedékessége a vizsgált eredeti időszakhoz kapcsolódik. Az esedékesség időpontja objektív kategória.” A törvényszék nem fogadta el azt az alperesi érvelést, hogy a 2017. évi adókülönbözetet ne kellene figyelembe vennie azért, mert alperes szubjektív tudata a megállapításig arra nem terjedhet ki. Az adóhiány, azaz a be nem fizetett adó esedékessége adott, az alperesnek pedig tudnia kellett, hogy nem került adó megfizetésre, azt nem az adóhiányt megállapító határozat generálja, csupán megállapítja. Ekként a 12.916.000,- Ft adóhiány 2017. december 31-én esedékes volt, a 2017-es beszámoló adatai szerint a likvid vagyont meghaladták a rövid lejáratú kötelezettségek, ez egyébként az adóhiányt leszámítva is így volt. Mindezekből az elsőfokú bíróság arra következtetett, hogy 2017. december 31-re a fizetése képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezett, amit az adóbevallásokat és az éves beszámolót is jegyző alperesnek nyilvánvalóan ismernie kellett. Vagy legalábbis önálló intézkedésre jogosult egyedüli vezető tisztségviselőként, utalva a tőle ügyvezetőként elvárható gondosságra Ctv. 118/B. § (3) bekezdésben körülírt mértékre, ennek ellenkezőjére alappal nem hivatkozhatott.

[10] A Ctv. 118/B. § (1) bekezdése alapján a törvényszék ezt követően azt vizsgálta, hogy az alperes a hitelezők érdekeinek figyelembevételével járt-e el 2017. december 31. és 2018. június 16. napja között az ügyvezetési feladataiban. Az alperes által előadottak: létszámleépítés a cégnél, kísérletek új ügyfelek felkutatására, a céges autók eladása megfelelőek lehettek volna. Azonban azzal, hogy alperes a céget olyan személyeknek adta el, akinek a célja nem a cég tovább működtetése, hanem annak megszüntetése volt, nem a hitelezők érdekeinek megfelelően járt el. Különösen a Ctv. 2. §. (1) bekezdés azon rendelkezésére figyelemmel, miszerint a cég csupán üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása céljából jöhet létre. Leszögezte, hogy az nem lehet egy legitim cél, hogy a jogi személy megszüntetése végett „veszi át” bárki a céget. Amennyiben egy cég nem tud, vagy nem kíván tovább működni, a jogszabályok írják elő azt, hogy milyen módon lehet a működést befejezni, tipikusan végelszámolás vagy felszámolás útján.

[11] Az alperes ugyan hivatkozott arra, hogy 8.600.000,- Ft értékben immateriális eszközt bocsátott név1 a cég tulajdonába, azonban erről nem győződött meg, saját elmondása alapján sem tudta, hogy mi pontosan ez az eszköz. Az alperesnek amiatt is tudnia kellett, hogy az üzletrészenek átruházása nem a hitelezők igényeit szolgálja, hogy korábbi cégnél, az cég1Kft.nél is ugyanezt az eljárást folytatta, ott is név1 közreműködésével, kénysztöröléssel szűnt meg a cég. Az alperes saját elmondása szerint név2 tagot nem ismerte, a cég új ügyvezetőjével szintén nem találkozott, ami szintén arra utal, hogy ez az eljárás nem a hitelezők érdekét szolgálja.

[12] Mivel nem vitatottan az adós kénysztörölést követően szűnt meg, a felperes hitelezői követelése pedig kielégítetlen maradt, az elsőfokú bíróság a lezállított keresetnek megfelelően marasztalta az alperest.

[13] Az ítélet elleni fellebbezésében az alperes az elsőfokú ítélet megváltoztatását és keresetet teljes elutasítását kérte. Fellebbezésében megismételte az elsőfokú eljárásban már előadott érvelését. Hangsúlyozta, hogy az adóhatósági követelést rögzítő adóhatósági határozat kiadását magában foglaló adóigazgatási eljárás befejezésekor már nem volt a társaság cégjegyzésre jogosult törvényes képviselője, így 2018. június 17-ét követően nem illették meg azok a jogosultságok, melyek a törvényes képviselőre jogosult személyt egyébként megilletik. Fenntartotta, hogy nem róható az alperes terhére az, hogy a társaság 2017. december 31-i állapotra vonatkozóan a 2018. június 9-én elkészített és közzétett éves beszámolójában még nem szerepelnek az alperessel szemben érvényesíteni kívánt felperesi követelést tartalmazó adóhatósági határozatban előírt adóhiány fizetési kötelezettségek. Amikor az alperes vezetői jogosultságai, kötelezettségei az addigra már közzétett éves beszámolóval bíró társasággal kapcsolatosan megszűntek, még a felperesi követelés alapját képező határozat nem hogy jogerőre nem emelkedett, hanem azt az adóhatóság még ki sem adta. Az alperes, mint ennek az információnak a birtoklására jogosult személy 2018. június 9-én a társaság éves beszámolójának közzétételkor még nem volt annak az ismeretnek a birtokában, hogy az adóhatóság a társaság terhére adóhiány, adóbírság és késedelmi pótlék fizetési kötelezettséget akar megállapítani.

[14] Rámutatott, hogy az elsőfokú eljárásban elmaradt annak a vizsgálata és értékelése, hogy az alperes – szubjektív – tudata 2018. június 16-ig nem fogta és nem is foghatta át azt a később bekövetkező körülményt, hogy az adóhatóság a társaság esetében (később) olyan

időszakra fog majd fizetési kötelezettséget megállapítani, amely időszakban az alperesnek még kapcsolata állt fenn a társasággal. Emiatt a felperes által hivatkozott bírói gyakorlatból nem lehet egyszerű analógia útján egyenes következtetést levonni a jelen per ténykörülményeire. Az elsőfokú bíróság az objektív és a szubjektív körülményeket nem vizsgálta, aminek eredményeként téves tényállás állapított meg és abból hibás jogkövetkeztetést vont le.

[15] Az alperes a fellebbezésében sem vitatta, hogy hogy az adóhiány (azaz a be nem fizetett adó) esedékessége adott, de hangsúlyozta, hogy erről az alperest a felperes részről senki nem értesítette sem a társaság 2017. évi éves beszámolójának közzétételéig, sem addig az időpontig, míg az alperes jogviszonyban állt a társasággal. Maga az adóhatóság is csupán 2018. június 16-át követően alakított ki olyan szakmai álláspontot, hogy visszamenőlegesen, de csak jövőbeni – az alperes és a társaság közötti jogviszony 2018. június 16-i megszűnését követő – esedékességi időponttal, 2017. évre vonatkozóan követelést támaszt az alperes által tulajdonolt és képviselt társasággal szemben. Így a 12.916.000,- Ft adóhiány 2017. december 31-én esedékessé nem válhatott, így a 2017-es beszámoló adatai szerint a likvid vagyont nem haladták meg a rövid lejáratú kötelezettségek sem.

[16] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévedett, amikor az ítéleti tényállás kialakításakor irányadónak fogadta el az a 2017. évi beszámoló adatokat: fel kellett volna ismernie azt, hogy a társaság 2017. évi december 31-i pénzeszközállományát nem 1.684.000,- Ft értékben, hanem a 8.200.794,- Ft ún. „fiktív” pénzmozgással növelt összegben, azaz kerekítve 9.885.000,- Ft értékben kellett volna figyelembe vennie akkor, amikor a valós fizetési képességét vizsgálta a társaságnak. Tekintettel arra, hogy a felperes adóhatóságként a társaság adóigazgatási ügyében nem csak azt állapította meg, hogy a társaság könyvelési adatai szerinti készpénzmozgásai fiktívek, hanem azt is, hogy a társaság részéről 55.089.112,- Ft + 14.874.069,- Ft Áfa értékű beszerzés a valóságban ténylegesen nem valósult meg és ezeknek a beszerzéseknek ellenértékét a társaság ki sem egyenlít(h)ette, akkor a hivatkozott adóellenőrzési megállapításokra tekintettel felmerül, hogy a társaság 2017. december 31-i 120.650.000,- Ft készletadatai és 127.454.000,- Ft rövid lejáratú kötelezettség (mely magában foglalja szállítói kötelezettség adatokat is) adatai nem tekinthetők megbízhatónak.

[17] Hangsúlyozta továbbá, hogy az előzőekben ismertetett korrekciók nélkül is a társaság 2017. évi beszámolója azt mutatja, hogy a társaság 2017. december 31-én 127.454.000,- Ft rövid lejáratú kötelezettséggel és 134.992.000,- Ft forgóeszköz állománnyal bírt. Mivel a 2017. december 31-i forgóeszközállomány értéke meghaladta a rövid lejáratú kötelezettségek összegét, így abban is tévedett a törvényszék, hogy az adóhiány nélkül számítva is a likvid vagyont meghaladták a rövid lejáratú kötelezettségek.

[18] A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[19] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy a társaságnak a peres iratok között rendelkezésre álló, 2017. évi egyszerűsített éves beszámolójának adatai szerint 134.992.000,- Ft forgóeszközállománya volt: 120.650.000,- Ft készlet, 12.658.000,- Ft követelés, továbbá 1.684.000,- Ft pénzeszköz.

[20] Az így kiegészített tényállásra is figyelemmel az alperes fellebbezése az alábbiak szerint alapos.

[21] Az elsőfokú bíróság a kis mértékben kiegészítésre szoruló tényállást helyesen állapította meg, abból azonban téves jogi következtetésre jutott, amikor az alperes vezetői felelősségét megállapította és marasztalta a felperes ki nem elégített hitelezői követelése összegében.

[22] A Ctv. 118/B. § (1) bekezdése szerint ha a cégbíróság a céget kénysztörzési eljárásban törölte a cégjegyzékből, a cég vezető tisztségviselője - ideértve a kénysztörzési eljárás előtt a cégjegyzékből törölt vezető tisztségviselőt is - az okozott hátrány erejéig felel a kielégítetlenül maradt hitelezői követelésekért, ha a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembe vételével látta el, és ezáltal a cég vagyona csökkent, illetve a hitelezők követeléseinek kielégítése megghiúsult. A Ctv. 118/B. § (3) bekezdése értelmében a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése az az időpont, amelytől kezdve a cég vezetői előre látták vagy észszerűen előre láthatták, hogy a cég nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket. A Ctv. 118/B. § (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy mentesül a felelősség alól a vezető tisztségviselő, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem a vezető tisztségviselői jogviszonya alatt vagy ügyvezetési tevékenysége miatt következett be, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően pedig az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá a cég legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében.

[23] A bizonyítási érdek eljárásjogi szabálya [Pp. 265. § (1) bekezdése] alapján a felperest terhelte a bizonyítás a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése és annak időpontja, a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó vezetői magatartás, a kereset alapjául szolgáló hitelezői követelés kielégítésének megghiúsulása, valamint az alperes magatartása és az eredmény közötti okozati összefüggés tekintetében (Pécsi Ítéltábla Pkf.IV.25.505/2019/4. számú végzése – megjelent: BDT2020. 4145., Győri Ítéltábla Gf.II.20.157/2021/7/I. és Gf.II.20.110/2022/11/I. számú ítéletei). Arra vonatkozóan viszont, hogy a Ctv. 118/B. § (4) bekezdésében foglalt mentesülési okok fennállnak – tehát hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem a vezető tisztségviselői jogviszonya alatt vagy ügyvezetési tevékenysége miatt következett be, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően pedig az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá a cég legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében – a bizonyítási teher az alperesre hárult.

[24] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése és annak időpontja vonatkozásában a bírói gyakorlat túlnyomórészt a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. §-a alapján indult perekben alakult ki, ugyanakkor a kimunkált szempontok a Ctv. 118/B. § (3) bekezdésének alkalmazásában is megfelelően irányadóak. A definíció vagyoni szemléletű, s annak középpontjában az esedékes tartozások és azokhoz tapadva a tartozások kiegyenlítésére alkalmas, vagy arra alkalmatlan társasági vagyon áll.

[25] Az idézett jogszabályi rendelkezések alapján kiemeli az ítéltábla, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének objektív és szubjektív feltétele is van. Objektív feltétel, hogy az adós a tartozásait likvid vagy hiányában ne legyen képes kifizetni, míg szubjektív feltétel, hogy erről a vezető tisztségviselő tudomást szerezzen, vagy legalábbis megállapítható legyen, hogy gondos eljárás esetén tudomást kellett volna szereznie. Az objektív feltétel akkor következik be, amikor a társaság esedékes tartozásának összege annak likvid, vagy könnyen likvid tétehető vagyonát meghaladja, és ezt a helyzetet a tartozások átütetkezésével, esetleg reálisan visszafizethető kölcsön felvételével, vagy más módon nem hárították el. Ezzel összefüggő követelmény, hogy a vezető tisztségviselő folyamatosan kísérje figyelemmel a cég esedékes, lejárt tartozásait, valamint cash-flow kimutatását. A szubjektív feltétel kapcsán vizsgálendő, hogy az objektív feltétel bekövetkezéséről tudomásszerzés egy ilyen tisztséget ellátó személytől kellő gondosság tanúsítása esetén elvárható-e (Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.065/2020/5. számú ítélete – megjelent: PJD2021.9.).

[26] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontja az ügyben feltárt valamennyi körülmény alapján, azok mérlegelésével határozható meg. Ennek egyik, gyakran alkalmazott módja a mérlegadatok vizsgálata. Az egységes bírói praxis a mérlegben szereplő eszközoldal forgóeszközeinek értékét a forrásoldalon a rövid lejáratú kötelezettségekkel veti össze, figyelemmel arra, hogy e két mérlegelem rendeltetésénél fogva éven belüli szereppel rendelkezik. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének feltételei nem azonosak az adós fizetéseképtelensége megállapításához szükséges, a Cstv. 27. § (2) bekezdésében foglalt feltételekkel. Nem az a döntő tehát, hogy van-e a társaságnak olyan tartozása, amelyre figyelemmel – erre irányuló kérelem esetén – fizetéseképtelenné minősülne. Annak van jelentősége, hogy tartozásait esedékességkor képes-e megfizetni. Ha erre képes, azonban más okból nem kívánja kötelezettségét teljesíteni, úgy a fenyegető fizetéseképtelenség nem áll fenn (de ebben az esetben ellene felszámolás kezdeményezhető); amennyiben azonban tartozásait megfizetésére az esedékességkor nem képes, mert nincs elegendő pénzeszköze, a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezik. Ha a gazdálkodó szervezet vezetője ezt előre látta, vagy észszerűen előre láthatta, úgy az adott időponttól kezdődően – amennyiben a cégbíráóság a céget kényszertörési eljárásban a cégjegyzékből törölte - a hitelezőkkel szembeni felelőssége fennáll.

[27] A perben sem a felperes a keresetében, sem az elsőfokú bíróság ítéletében nem indokolta meg, hogy a társaság 2017. évi egyszerűsített éves beszámolójának forgóeszköz értékét miért nem az ott feltüntetett összegben (134.922.000 Ft) vette figyelembe, miért hagyta figyelmen kívül a követelések soron szereplő 12.658.000,- Ft-ot. Ennek nyomán a 2017. üzleti évről készült számviteli beszámolónak - az ítéltábla által kiegészített tényállás szerint figyelembe veendő - forgóeszköz (134.992.000,- Ft) és rövid lejáratú kötelezettség (127.451.000,- Ft) adatai önmagukban nem indokolták a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének megállapítását 2017. december 31-i időpontra. Ez a helyzet azt követően vált megállapíthatóvá, és a társaság vezetője által előre láthatóvá, hogy az adóhatóság a 2017. évre 12.916.000,- Ft adóhiányt állapított meg.

[28] A Ctv. 118/B. § (3) bekezdése a szubjektív feltételek között egy további fordulatot is megjelöl: beáll a vezető felelőssége, ha az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondosság mellett látnia kellett, hogy a cég nem lesz képes esedékességkor kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket. Az adóhatóság a 2017. év I-III. negyedévére lefolytatott revízió során feltárt adóhiány alapját abban határozta meg, hogy a társaság által befogadott,

az cég1Kft. által 2015. októberében kibocsátott számlákon feltüntetett gazdasági események nem valósultak meg, a számlák tehát fiktívek voltak.

[29] A revízió megállapításait tartalmazó jegyzőkönyv, majd az annak alapján hozott adóhiányt megállapító határozat viszont nem vitásan azt követően született meg, hogy az alperes a társaság 2017. évi éves beszámolóját elkészítette és annak közzétételéről és letétbe helyezéséről gondoskodott, majd a vezető tisztsége és tagsági jogviszonya megszűnt.

[30] A perben rendelkezésre álló és a felek által nem vitatott adatok szerint az adórevízió 2017. december 5-én indult, arról az alperes tudott, az eljárás során kétszer meg is hallgatták. Viszont a jogviszonya 2018. június 16-i megszűnése előtt igazoltan nem szerzett tudomást az ellenőrzés során megállapított adóhiányról és járulékairól. Az adóhiányt megállapító ellenőrzési jegyzőkönyvet a meghatalmazott könyvelő 2018. június 22-én, a marasztaló adóhatósági határozatot 2018. augusztus 27-én vette át, tehát alperes lemondása, az üzletrész átruházása után. Ezen adatok alapján az alperes a fellebbezésében önmagában helyesen hivatkozott arra, hogy az adóhiányról tudomásszerzés hiányában a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet Ctv.118/B.§ (3) bekezdés szerinti szubjektív eleme hiányzik.

[31] Ugyanakkor az alperestől mint a társaságban és az cég1Kft.-ben is tagsággal rendelkező, valamint vezető személytől elvárható volt annak ismerete, hogy valótlán gazdasági eseményekről készült számlákat állít ki és fogad be a két cég.

[32] A Győri Ítéltábla több korábbi döntésében rámutatott, hogy hitelezői érdekeket sértő ügyvezetői magatartás a fiktív számlák befogadását követően az önellenőrzési kötelezettség elmulasztása; illetve a hitelezői követeléssel terhelt, vagyontól kiürített cég üzletrészei átruházásában való közreműködés a közismerten "cégtemetőt" üzemeltető vevő részére (Győri Ítéltábla Gf.II.20.110/2022/11/I.; Gf.II.20.168/2022/4/I.).

[33] A jelen perben a felperes azonban a keresete tényalapjaként sem a fiktív számlák befogadásának nyilvánvaló alperesi ismeretére, sem az önellenőrzési kötelezettség elmulasztására, sem pedig a cégtemetőnek átruházásra nem hivatkozott, ezért - ez utóbbi két körülményt - az elsőfokú bíróság sem vizsgálhatta a következők miatt.

[34] A Pp. az alapelvek között elhelyezett 2. (1) bekezdésben kimondja, hogy a felek szabadon rendelkeznek perbe vitt jogaikkal, míg a 2.§ (2) bekezdése értelmében a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A fél rendelkezési jogába tartozik egyebek mellett az is, hogy milyen, a per eldöntése szempontjából jelentős tényeket ad elő a keresete megalapozásához. A Pp. háromtagú pertárgy fogalma megköveteli, hogy a felperes keresetlevelében jelölje meg, hogy milyen jogalapon, milyen tények alapján, milyen ítéleti rendelkezést kér a bíróságtól. A Pp. 342. § (1) bekezdésében megfogalmazott túlterjeszkedés tilalma értelmében a bíróság döntése nem terjedhet túl a kereseti kérelmen.

[35] A keresetlevélben feltüntetendő tények körét az érvényesített jog és a kereseti kérelem tartalma jelöli ki. A felperesnek egyrészt elő kell adnia a jogot megalapozó, azaz

jogot keletkeztető összes jogilag releváns és konkrét (határozott) tény, tehát nemcsak a nevesített jogalap törvényi tényállítását megvalósító, hanem a jogalapi előfeltételekhez kapcsolódó tényeket, másrészt elő kell adnia a kereseti kérelmet megalapozó konkrét tényeket, ami annak bemutatását jelenti, hogy a felperes a kérelem tartalmát hogyan határozta meg, az mit tartalmaz, miből tevődik össze, hogyan és milyen adatok alapulvételével került meghatározásra. Fontos kiemelni, hogy a jogállításnál a jogilag egyértelmű jogalap nevesítése az érvényesített jog beazonosítását, kijelölését szolgálja, míg a tényalap esetében a kereset alaposságának az alátámasztása a cél, ami a konkrét tényállítások előadását illetően lényegesen nagyobb részletezettséget kíván.

[36] A fent részletezett elvárásokkal szemben a felperes sem a keresetében, sem a per folyamán megtett perfelvételi nyilatkozataiban nem terjesztett elő olyan kifejezett tényállítást, hogy az alperesnek, mint vezetőnek a fiktív számlák befogadása miatt nyilvánvalóan tudnia kellett az adóhiányról (és így a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetről); továbbá a részéről felróható magatartás volt az, hogy a befogadott fiktív számlák miatti adóhiányra az önellenőrzési kötelezettségét (Art. 54. §) elmulasztotta. Arra sem volt – a fentiek szerint – tényállítása, hogy az alperes vezetőként közreműködött a tartozástól terhelt, vagyontól megfosztott cég "cégtemetőt" üzemeltető vevő részére átruházásában.

[37] Ezzel összefüggésben szükségesnek tartja az ítéltábla a következőket hangsúlyozni: az anyagi pervezetés szabályai körében a Pp. 237. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha a fél perfelvételi nyilatkozata hiányos, nem kellően részletezett vagy ellentmondó, a bíróság közrehat abban, hogy a fél a perfelvételi nyilatkozatát teljeskörűen előadja, illetve annak hibáit kijavítsa; míg az (5) bekezdés szerint a bíróság a felek kérelmének és jogállításának korlátain belül gyakorolja az anyagi pervezetést, amelyet a felek perbeli cselekményeik megtételekor szabadon felhasználhatnak.

[38] Az anyagi pervezetés szabálya szerint tehát a perben a tény- és jogkérdések tisztázása a bíróság feladata. A bíróságnak – a Pp. 6. §-ban írt közrehatási kötelezettségéből eredően - arra kell törekednie, hogy a jogvita eldöntéséhez szükséges valamennyi bizonyítandó tény mielőbb ismertté váljon, a bizonyítékok köre, és a szükséges bizonyítási indítványok ugyanígy a lehető leghamarabb rendelkezésre álljanak. A bíróság ezt úgy érheti el, ha a feleket az érvényesíteni kívánt jog szempontjából lényeges tények előadására és releváns jogi érvelésre szorítja. Ehhez a törvény a felekkel való kommunikáció háromféle módját említi: a kérdés feltevését, a nyilatkozattételre való felhívást és a tájékoztatást.

[39] A Pp. 237. § (1) bekezdése szerint a perfelvételi nyilatkozatok hibái származhatnak abból, hogy a nyilatkozat hiányos, túl általános, vagy ellentmondó, valamint eredhetnek a nyilatkozat bizonyítékokkal kapcsolatos összefüggéseiből. A bíróság a felek által előadott tényekre alapítja döntését, hivatalból való bizonyításnak - a törvényi kivételektől eltekintve - nincs helye. Az anyagi pervezetéssel megvalósuló bírói közrehatási kötelezettség ugyanakkor nem korlátozhatja a felek rendelkezési jogát. A bíróság az anyagi pervezetés körében kizárólag arra szorítkozhat, hogy a felek a nyilatkozataikat a szükséges mértékig és kellő részletességgel kiegészítsék, az azok tisztázására irányuló pervezetés azonban nem eredményezhet az eredetileg előadottak tartalmával ellentétes előadásokat és kérelmeket. A tények előadása és a jogállítás, valamint a bizonyítékok rendelkezésre bocsátása ugyanis kizárólag a felek feladata. Az anyagi pervezetés szabályának megsértését jelenti, ha a fél valamely jogosultságának ténybeli alapját még utalásszerűen sem adja elő, a bíróság viszont -

tájékoztatással vagy kérdések feltételével - felhívja a korábban nem hivatkozott előadások és a megfelelő peranyag tárgyaláson történő előadására és bemutatására.

[40] Mivel a felperes nem hivatkozott arra a tényre, hogy az alperes fiktív számlákat fogadott be – és ezen tényállítás megtételére a fentiek szerint az elsőfokú bíróság sem hívhatta fel az anyagi pervezetés körében -, ezért a vezetői felelősség megállapításához szükséges, a Ctv. 118/B. § (3) bekezdés szerinti szubjektív feltétel bekövetkezte nem volt megállapítható, hiszen ekként az adóhiányt megállapító adóhatósági határozat meghozatala után következett be az a körülmény, hogy a vezető a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetről – a társaság kötelezettségei között megjelenő, az eszközoldal által már nem fedezett teherről - tudomást szerezhetett. Ezen időpontban azonban az alperes már nem töltött be olyan tisztséget a társaságnál, ami alapján lehetősége – és egyben kötelezettsége – lett volna a felperes által elmulasztottként megjelölt, a Ptk. 6:189. § (1), (2) bekezdéseiben írt intézkedéseket megtenni.

[41] A felperes által szintén nem hivatkozott, de az elsőfokú bíróság által a hitelezői érdekeket sértő magatartásnak tekintett, "cégtemetőt" üzemeltető vevő részére átruházásról ugyan az elsőfokú bíróságnak hivatalos tudomása (Pp.266. § (2) bekezdés) lehetett, azonban erről ítélete meghozatala előtt a feleket nem tájékoztatta és nem biztosított lehetőséget az ellenbizonyításra. (Pp.266. § (4) bekezdés) Ezért a kifogásolható átruházás tényére az alperes jogellenes, hitelezői érdekeket sértő magatartása nem alapítható.

[42] A Ctv.118/B. § (1) bekezdése törvényi tényállási elemei közül tehát az alperes ügyvezetői tisztsége alatt a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése nem állapítható meg; míg az alperes jogellenes, hitelezői érdekeket sértő magatartását a törvényszék a kereseten túlterjeszkedve állapította meg.

[43] Ezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet elutasította.

[44] A másodfokú bíróság a perköltségre vonatkozó rendelkezéseket is megváltoztatta és a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pereszes felperest az alperes perköltségének megfizetésére, ami a 32/2003. (VIII.22.) IM.r. 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján felszámított és a 2. § (2) bekezdés alapján a ténylegesen kifejtett jogi képviselői munkához igazított 500.000,- Ft elsőfokú ügyvédi munkadíjból, 250.000,- Ft adótanácsadói díjból, 2 x 100.000,- Ft tárgyaláson való megjelenési költségéből, 350.000,- Ft másodfokú ügyvédi munkadíjból, továbbá a fellebbezésen lerótt 1.033.281,- Ft illetékből tevődik össze.

[45] A felperest személyes illetékmentesség illeti meg az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján, ezért a le nem rótt kereseti illetéket a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.

Győr, 2023. február 23.

Dr.Ferenczy Tamás s.k.
a tanács elnöke

Dr.Kovács Zsolt s.k.
előadó bíró

Dr.Szalay Róbert s.k.
bíró